

Helse Fonna HF
Kvalitetsrådgiver Stein Høyer
Psykiatrisk klinikk
Postboks 2170 Bedriftskontoret
5504 HAUGESUND

Deres ref.:
Saksbehandler: HFA
Vår ref.: 08/6391-2
Dato: 16.05.2008

Bruk av metalldetektor i psykiatrisk avdeling

Helsedirektoratet viser til din henvendelse på e-post av 30. april 2008, hvor du spør om det er adgang til å benytte metalldetektor i tilfeller der personalet har begrunnet mistanke eller visshet om at det har kommet inn eller på avveie i posten en gjenstand som kan brukes som våpen.

For en nærmere redegjørelse av spørsmålet viser vi til vedlagte brev om bruk av metalldetektor i psykiatrisk avdeling av 13. mars 2006. Denne saken gjaldt metalldetektor som alle pasienter rutinemessig måtte gå igjennom ved innkomst til avdelingen. Konklusjonen ble der at det ikke foreligger juridiske hindre for slik bruk, men at det kan være faglig betenkelig. Spørsmålet er om det stiller seg annerledes i tilfeller der det kun er aktuelt å bruke metalldetektor ved konkret mistanke om at det er innført gjenstander som kan benyttes som våpen.

Psykisk helsevernloven §§ 4-6 og 4-7 gir hjemmel for at faglig ansvarlig kan treffe vedtak om undersøkelse av pasientens rom og eiendeler samt kroppsvisitasjon og eventuelt etterfølgende beslag. Vilkåret for slik undersøkelse er det foreligger "begrunnet mistanke om at (...) rømningshjelpemiddel eller farlig gjenstand vil bli forsøkt innført eller er innført i institusjon for døgnopphold". Bestemmelsen sier ikke noe om hvordan selve undersøkelsen skal utføres.

Det følger imidlertid av § 4-2 at restriksjoner og tvang skal innskrenkes til det strengt nødvendige, og at det bare kan benyttes tiltak som gir en så gunstig effekt at det klart oppveier ulempene med tiltaket. Vi viser til at bruk av metalldetektorer kan oppleves som svært negativt av pasientene, og at det er viktig å unngå at pasienter i det psykiske helsevernet opplever å bli stigmatisert. Videre bør det tas stilling til om tiltaket kan ha uheldig innvirkning på pasientens behandlingssituasjon.

I tilfeller der det er truffet vedtak om undersøkelse av pasientens rom og eiendeler samt kroppsvisitasjon etter § 4-6 er det neppe juridiske hindre for å benytte metalldetektor for å lokalisere farlige gjenstander, men bruken må begrenses til de tilfeller der dette er hensiktsmessig og nødvendig, jf over.

Dokumentet er godkjent elektronisk

Vennlig hilsen

Anne-Grete Kvanvig e.f.
seniorrådgiver

Hege Fauskanger
seniorrådgiver

Kopi: Helse- og omsorgsdepartementet
Fylkesmennene
Kontrollkommisjonene
Regionale helseforetak
Statens helsetilsyn